

LABORATORIOTIEDOTE 33/2018 (KEMIA)

PIRKANMAA JA KANTA-HÄME: MUUTOKSIA OMAN TUOTANNON TUTKIMUSVALIKOIMASSA 4.4.2018

D-vitamiinimääritys 6401 P -D-25

25(OH)-D-vitamiinimääritys uudistuu. 25(OH)-D-vitamiinista munuaisissa muodostuva 1,25(OH)₂-D-vitamiini indusoi 24-hydroksylaasiaktiivisuutta ja 24,25(OH)₂-D-vitamiinin muodostusta. Menetelmässä käytetään jatkossa monoklonaalista vasta-ainetta eliminoimaan 24,25(OH)₂-D-vitamiini, jolloin saadaan nykyistä oikeampi kuva D-vitamiinivarastoista. Menetelmän periaate säilyy elektrokemiluminesenssiin perustuvana.

24,25(OH)₂-D-vitamiinin blokkauksen jälkeen todettu pitoisuus poikkeaa nykyisellä menetelmällä saadusta pitoisuudesta ja eron suuruus riippuu näytteen sisältämän 24,25(OH)₂-D-vitamiinin määrästä. Näytevertailuissa tulostasolasku oli keskimäärin 25 % ja suurimmillaan yli 40 %.

Uusi menetelmä on vakioitu suoraan massaspektrometriseen referenssimenetelmään (ID-LC-MS/MS). 25(OH)-D-vitamiinipitoisuuden tasotulkinta säilyy ennallaan ja vastaa nykyistä osteoporoosin Käypä hoito suositusta.

C-peptidimääritys

C-peptidimääritys kotiutetaan, minkä yhteydessä otetaan käyttöön erilliset nimikkeet paaston ja aterian jälkeiselle pitoisuudelle. Insuliinierityksen riittävyttä arvioidaan yleisesti myös aterian jälkeen mitattavalla ns. stimuloidulla C-peptidillä. Aterianjälkeinen C-peptidimääritys on keskeinen etenkin niille potilaille, joilla paastoglukoosi on normaalitasolla tai alle 7 mmol/l.

C-peptidipyynnön yhteydessä luodaan automaattisesti tulokinnassa keskeinen tutkimus fP-Gluk/ P -Gluk. Molemmille C-peptiditutkimuksille on myönnetty Kuntaliiton tutkimusnumerot. Jatkossa näytemuotona on plasma ja immunologisena määrittämenetelmänä elektrokemiluminesenssi. Päivittäinen tekotiheys lyhentää vastausviivettä ja tutkimushinta laskee.

C-peptidin tulostaso nousee keskimäärin 30 % ja muutos on suurempi matalilla pitoisuuksilla. Samalla viiteväli muuttuu ja seurantanäytteen ottamista suositellaan uuden tulostason määrittämiseksi.

6369 fP-C-Pept

C-peptidi, proinsuliinin, paastonaikainen (luo myös tutkimuksen 1468 fP-Gluk)

Näyteastia: Litiumhepariinigeeliputki 5/3 ml
Näytetiedot: 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa
Viiteväli: 0.37 - 1.47 nmol/l

6395 P -C-PeptA

C-peptidi, proinsuliinin, aterianjälkeinen (luo myös tutkimuksen 1471 P -Gluk)

Näyteastia: Litiumhepariinigeeliputki 5/3 ml
Näytetiedot: 1 ml (vähintään 0.5 ml) plasmaa
Viiteväli: 0.70 - 1.60 nmol/l
Tulkinta: Aterianjälkeinen C-peptidipitoisuus on yleensä alle 0.7 nmol/l insuliinihoitoa tarvitsevilla diabeetikoilla.

Poistuva tutkimus 2503 fS-C-Pept

Huomioitavaa Fluoridisitraattiputkeen (5/3 ml) otettavat glukoosimääritykset tehdään ja laskutetaan erikseen. Kaikki järjestelmässä avoimena olevat fS-C-Pept -pyynnöt muuttuvat näytteenottohetkellä automaattisesti fP-C-Pept -pyynnöiksi 4.4.2018 lähtien.

Insuliinimääritys

Nimike 1700 P -Insu vaihdetaan Kuntaliiton mukaisesti paastomuotoon numeron ja viitevälin säilyessä ennallaan.

1700 fP-Insu **Insuliini**

Poistuva nimike 1700 P -Insu

Huomioitavaa Toimintakokeisiin, joihin insuliini sisältyy ilman paastoa, vaihdetaan osatutkimusnimikkeeksi 6423 P -Insu. Osatutkimusta P -Insu ei ole mahdollista pyytää yksittäin vaan se paketoituu tutkimusten 5062 Pt-Glkg-R3 ja 14830 Pt-GlukIns alle.

ACE- ja sappihappomääritykset

Seerumin ACE- ja sappihappomääritykset sekä pleuranesteen ACE kotiutetaan Tampereen keskuslaboratorioon 4.4.2018. Päivittäinen tekoitiheys lyhentää vastausviivettä.

Alihankinnan ja oman tuotannon välillä tehdyissä ACE-näytevertailuissa ei todettu selvää yhdensuuntaista muutosta. Tästä johtuen yksilötasolla voidaan nähdä lievää pitoisuusnousua tai -laskua, mikä on seurannassa hyvä huomioida. Nykyinen IBA (inhibitor binding assay) -menetelmä vaihtuu kineettiseen fotometriaan perustuvaksi.

Tutkimuksessa 1092 fS-ACE otetaan käyttöön reagenssivalmistajan ilmoittamat viitearvot ja pleuranestepitoisuuden tulkinta säilyy ennallaan. Nimike päivitetään paastomuotoon.

Seerumin sappihappojen tulostaso laskee ilman edellytystä viitevälimuutokseen ja suosituksena on tarvittaessa seurantanäyte. Nimikkeen etuliitteestä poistuu Kuntaliiton mukaisesti paasto, jota kuitenkin edelleen suositellaan.

1092 fS-ACE **Angiotensiini-1-konvertaasi, seerumista**

Näyteastia: seerumigeeliputki 5/4 ml
Näytetiedot: 1 ml (vähintään 0.5 ml) seerumia
Menetelmä: kineettinen fotometria
Viiteväli: 8 - 52 U/l

3440 Pf-ACE **Angiotensiini-1-konvertaasi, pleuranesteestä**

Näyteastia: tehdaspuhdas muoviputki
Näytetiedot: 1 ml (vähintään 0.5 ml) pleuranestettä
Menetelmä: kineettinen fotometria
Viiteväli: alle samaan aikaan otetun seerumin ACE-pitoisuuden

3379 S -Sappih

Sappihapot

Näyteastia: seerumigeeliputki 5/4 ml
Näytetiedot: 1 ml (vähintään 0.5 ml) seerumia
Menetelmä: entsyymaattinen fotometria
Viiteväli: alle 6 µmol/l (paastonäyte)
Tulkinta: Raskauden aikana voidaan käyttää ohjeellisena pitoisuustasoa alle 8 µmol/l.

Huomioitavaa

Tutkimukset 3426 Li-ACE ja 5083 Pt-Pleur-T jäävät alihankintaan menetelmä- ja tuotantoteknisten rajoitteiden vuoksi.

Plasman CK-MB -tutkimus poistuu valikoimasta

Epäspesifisemmästä plasman CK-MB tutkimuksesta ja sen yhteydessä vastatusta MB/CK-osuudesta luovutaan ja siirrytään tarjoamaan CK-kokonaisaktiivisuuden ohella ainoastaan CK-MBm -määrittystä. Valikoimassa on lisäksi alihankittava isoentsyymitutkimus 2137 S -CK-Is.

4525 P -CK-MBm analysoidaan Tampereen keskuslaboratoriossa ja lisätään päivystystutkimukseksi. Muutoksen yhteydessä tutkimuksen perushinta laskee.

Poistuva tutkimus **4524 P -CK-MB, Kreatiinikinaasi MB-alayksikkö sekä osuus 9364 P - MB/CK**

Seerumin bentsodiatsepiiniosoitus poistuu

Tutkimusvalikoimasta poistetaan lisäksi kliiniseltä merkitykseltään vähäinen tutkimus 3672 S -Bendi-O. Seerumin kvantitatiivinen bentsodiatsepiinimääritys voidaan pyytää läheteellä ja ohjataan alihankintaan.

Poistuva tutkimus 3672 S -Bendi-O

Lisätietoja:

Tarkemmat tiedot tutkimuksista ja niiden tulkinnasta pyydetään tarkistamaan sähköisestä ohjekirjasta www.fimlab.fi 4.4.2018.

Tiedustelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta, p. 03 311 77800
Riikka Rontu, Ylikemisti vs. erikoisalojohtaja